

КОНВЕНЦИЈА

О СОЦИЈАЛНОМ ОСИГУРАЊУ ИЗМЕЂУ ФНР ЈУГОСЛАВИЈЕ И ЧЕХОСЛОВАЧКЕ РЕПУБЛИКЕ

Федеративна Народна Република Југославија и Чехословачка Република, у жељи да у међусобној сарадњи регулишу питања из социјалног осигурања и увјерене да ће таква сарадња служити јачању пријатељских односа између обје државе, одлучиле су да закључе Конвенцију о социјалном осигурању, и у том циљу сагласиле су се о сљедећем:

Дио први

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

За примјену ове конвенције изрази значе:

а) „социјално осигурање“ - социјално осигурање, односно социјално обезбјеђење по законодавству одговарајуће стране уговорнице;

б) „законодавство“ - законе и друге правне прописе наведене у члану 2. ове конвенције за сваку од страна уговорница;

ц) „радници“ - лица у радном односу и лица изједначена са овим лицима према законодавству одговарајуће стране уговорнице;

д) „заштићена лица“ - лица којима су обезбијеђена права из социјалног осигурања према законодавству одговарајуће стране уговорнице, на примјер радници и лица са њима изједначена, чланови пољопривредних и производних задруга, лица која самостално привређују, уживаоци пензија и инвалиднина, као и чланови породица наведених лица;

е) „непосредно заштићена лица“ - лица која не изводе своја права из социјалног осигурања другог заштићеног лица;

ф) „периоди осигурања (запослења)“ - периоди осигурања (запослења) који се урачунавају по законодавству одговарајуће стране уговорнице за право на давање и његову висину, укључујући и периоде добровољног осигурања, као и периоде изједначене са периодима осигурања (запослења);

г) „давања у природи и давања за случај болести и материнства“ - сва давања у природи из тога осигурања, искључујући превентивно и куративно старање.

Члан 2.

(1) При спровођењу ове конвенције примјењиваће се законодавства којима се регулишу сљедеће гране социјалног осигурања:

а) осигурање за случај болести и материнства;

б) осигурање (обезбијеђење) за случај инвалидности, старости и смрти, укључујући несреће на послу и професионалне болести (у даљем тексту „пензијско осигурање“);

ц) додаци на дјецу.

(2) Ова конвенција се такође односи на примјену законодавства којима се буду мијењала или допуњавала законодавства наведена у претходном ставу.

Члан 3.

Југословенски и чехословачки држављани изједначени су у правима и дужностима која произилазе из законодавстава наведених у члану 2. ове конвенције.

Члан 4.

Када је при одлучивању о правима из социјалног осигурања потребно узети у обзир дужину времена осигурања, запослења, односно друге дјелатности, органи социјалног осигурања сваке стране уговорнице урачунаће и одговарајуће периоде који се узимају у обзир по законодавству друге стране уговорнице.

Члан 5.

(1) При спровођењу ове конвенције примјењиваће се законодавство које је на снази у мјесту дјелатности непосредно заштићеног лица, уколико посебним одредбама ове конвенције није другачије одређено.

(2) Од начела постављеног у претходном ставу постоје сљедећи изузеци:

а) радници упућени од стране предузећа које има своје сједиште на подручју једне стране уговорнице, ради привременог рада на подручју друге стране уговорнице, подвргнути су законодавству оне стране уговорнице на подручју на којем предузеће има своје сједиште;

б) радници предузећа спољње трговине иобраћајних предузећа, укључујући и предузећа за ваздушни саобраћај, једне од страна уговорница, који су привремено или стално запослени на подручју друге стране уговорнице, подвргнути су законодавству оне стране уговорнице гдје предузеће има своје сједиште. Међутим, ако су ова лица држављани стране уговорнице на чијем подручју су запослени, подвргнута су законодавству своје државе;

ц) бродска посада подвргнута је законодавству оне стране уговорнице под чијом заставом плови.

Члан 6.

Лица запослена у дипломатским и конзуларним представништвима страна уговорница, као и лица код њих запослена, подвргнута су законодавству оне стране уговорнице на чијем подручју имају сталан боравак. Ово важи и за лица запослена код државних и других јавних установа, уреда и организација.

Члан 7.

Надлежни органи страна уговорница могу посебним споразумом предвидјети изузетке од одредаба члана 5. и 6. ове конвенције.

Дио други

ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Глава I

Осигурања за случај болести и материнства

Члан 8.

(1) Једнократна новчана давања из осигурања за случај болести и материнства која се одређују независно од висине зараде непосредно заштићеног лица, пружа, по своме законодавству и на свој терет, орган социјалног осигурања оне стране уговорнице на чијем подручју је, у часу стицања права, боравило лице за кога се та давања исплаћују.

(2) Периодична новчана давања из осигурања за случај болести и материнства, као и једнократна новчана давања из тог осигурања, чија висина зависи од висине зараде непосредно заштићеног лица, пружа по свом законодавству и на свој терет, орган социјалног осигурања код кога је непосредно заштићено лице осигурано у часу стицања права на та давања. Уколико заштићено лице стекне право на ова давања из социјалног осигурања обје стране уговорнице, може исто право остварити само код органа социјалног осигурања једне стране уговорнице; на пружање давања обавезан је орган код кога је непосредно заштићено лице активно осигурано.

(3) Ако се заштићено лице за вријеме коришћења давања према претходном ставу налази на подручју друге стране уговорнице, може орган социјалног осигурања који је обавезан на пружање давања повјерити исплату давања органу социјалног осигурања те друге стране уговорнице. Овако извршене

исплате накнадиће орган социјалног осигурања који је обавезан на пружање давања органу који је извршио исплате.

Члан 9.

При одређивању новчаних давања из осигурања за случај болести и материнства узимају се у обзир само зараде остварене на подручју оне стране уговорнице чији је орган социјалног осигурања обавезан да пружи давања.

Члан 10.

(1) Давања у натури из осигурања за случај болести и материнства пружа на свој терет надлежни орган стране уговорнице на чијем подручју се налази заштићено лице. То важи и за лица наведена у члану 5. став 2 и члану 6. , изузев дипломатских и конзуларних службеника од каријере. Појединости, а нарочито обим давања, одредиће споразумом надлежни органи обје стране уговорнице.

(2) Надлежни органи страна уговорница могу се посебно споразумјети да се одредбе претходног става примјењују и на дипломатске и конзуларне службенике од каријере.

Глава II

Додаци на дјецу

Члан 11.

(1) Додатке на дјецу пружа, према свом законодавству и на свој терет, орган социјалног осигурања оне стране уговорнице на чијем подручју борави дијете непосредно заштићеног лица.

(2) Ако се дијете коме припадају додаци на дјецу пресели на подручје друге стране уговорнице, обуставиће се даном пресељења исплата овог додатка, а орган социјалног осигурања те друге стране уговорнице пружаће додатке на дјецу према свом законодавству и на свој терет.

Члан 12.

Додатак на дјецу која бораве на подручју треће државе пружа према свом законодавству и на свој терет орган социјалног осигурања оне стране уговорнице под чије законодавство потпада непосредно заштићено лице.

Глава III

Пензијско осигурање

Члан 13.

Код одређивања давања из пензијског осигурања по одредбама ове конвенције органи социјалног осигурања обје стране уговорнице поступаће на следећи начин:

а) орган социјалног осигурања сваке од страна уговорница одлучиће по свом законодавству, примјењујући члан 4. ове конвенције, да ли заштићено лице испуњава услове за стицање права на давање;

б) ако су испуњени услови за стицање права на давање, орган социјалног осигурања сваке од страна уговорница одређује најприје давање тако као да је цијело вријеме осигурања (запослења), рачунато према члану 4. ове конвенције, било навршено искључиво по његовом законодавству;

ц) после тога, орган социјалног осигурања сваке од страна уговорница одређује износ давања који је обавезан да пружи у сразмјери периода осигурања (запослења) навршеног по његовом законодавству и укупног времена осигурања (запослења) навршеног по законодавствима обје стране уговорнице.

Члан 14.

Ако период осигурања (запослења) навршен по законодавству једне стране уговорнице не достиже 6 мјесеци, не постоји право на давање према органу социјалног осигурања ове стране уговорнице. Орган социјалног осигурања друге стране уговорнице, који ће у овом случају пружити давање, неће вршити смањивање давања по тачки ц) претходног члана.

Члан 15.

Ако заштићено лице не испуњава истовремено услове за стицање права на давање по законодавствима обје стране уговорнице, пружиће овом лицу свој дио давања, одређен по члану 13. ове конвенције, орган социјалног осигурања оне стране уговорнице по чијем законодавству су ови услови испуњени. Када услови за стицање права на давање буду накнадно испуњени и по законодавству друге стране уговорнице, органи социјалног осигурања обје стране уговорнице одлучиће поново о давању.

Члан 16.

Ако је укупан износ давања, одређен по члану 13, односно износ давања одређен по члану 15. ове конвенције, мањи од износа који би припадао заштићеном лицу по законодавству једне стране уговорнице само на основу времена навршеног у осигурању (запослењу) на подручју те стране уговорнице, орган социјалног осигурања ове стране уговорнице ће повисити давање које треба да пружи за износ који је раван разлици између ових давања.

Члан 17.

(1) Одредбе о пензијском осигурању важе и у случајевима када инвалидитет настане усљед несреће на послу или професионалне болести. Међутим, повишење давања, односно давање, које се у овим случајевима пружа изнад оквира давања код инвалидитета који је наступио усљед општег обољења, пружа искључиво орган социјалног осигурања оне стране уговорнице чије законодавство се примјењује на корисника давања у часу несреће на послу, односно у часу наступања инвалидитета усљед професионалне болести.

(2) Ако заштићено лице које прима пензију због несреће на послу или због професионалне болести од органа социјалног осигурања једне стране уговорнице претрпи на подручју друге стране уговорнице нову несрећу на послу или поново оболи од професионалне болести, о његовим правима ће одлучити орган социјалног осигурања ове друге стране уговорнице по свом законодавству, узимајући у обзир ранију несрећу на послу, односно раније професионално обољење. То исто важи и у случају погоршања здравственог стања заштићеног лица које наступи усљед обављања рада у запослењу на подручју друге стране уговорнице.

Глава IV

Заједничке одредбе

Члан 18.

(1) Кад се период обавезног осигурања навршен по законодавству једне стране уговорнице подудара са периодом добровољног осигурања по законодавству друге стране уговорнице, узима се у обзир једино период обавезног осигурања.

(2) Кад се период осигурања (запослења) навршен по законодавству једне стране уговорнице, подудара са изједначеним периодом по законодавству друге стране уговорнице, узима се у обзир само период осигурања (запослења).

(3) Када се период изједначен са периодом осигурања (запослења) по законодавству једне стране уговорнице подудара са изједначеним периодом по законодавству друге стране уговорнице, овај период узима се у обзир само по

законодавству оне стране уговорнице на чијем подручју је радник био запослен посљедњи пут прије периода о коме се ради. Кад радник није био запослен прије периода изједначеног са периодом осигурања (запослења), узима се у обзир изједначени период по законодавству оне стране уговорнице на чијем подручју је радник био запослен први пут после тог периода.

Члан 19.

(1) Ако законодавство једне од страна уговорница условљава стицање, одржавање и поновно успостављање права или коришћење давања боравком на њеном подручју, овај услов неће се примјењивати на југословенске, ни на чехословачке држављане кад се налазе на подручју друге стране уговорнице.

(2) Давања из социјалног осигурања једне стране уговорнице пружају се држављанима друге стране уговорнице који се налазе на подручју треће државе под једнаким условима и у једнаком обиму као и властитим држављанима који се налазе у тој трећој држави.

Члан 20.

(1) Кад су по законодавству једне од страна уговорница право на давање и висина давања условљени тиме да заштићено лице нема зараде, односно другог прихода, узимаће се у обзир зарада, односно други приходи на подручју објеу стране уговорнице.

(2) Када по законодавству једне од страна уговорница право на давање или висина давања зависи од висине зараде, односно другог прихода, свака страна уговорница узимаће у обзир зараду, односно други приход само на свом подручју.

Члан 21.

Периодична новчана давања из социјалног осигурања која је дужан да пружа орган социјалног осигурања једне стране уговорнице на подручју друге стране уговорнице биће дозначена у терминима који буду одређени споразумом надлежних органа страна уговорница.

Дио трећи

ОПШТЕ, ПРЕЛАЗНЕ И ЗАКЉУЧНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 22.

(1) Надлежни органи обје стране уговорнице:

а) закључују споразуме потребне за примјену ове конвенције;

б) обавјештавају се узајамно о свим примјенама законодавства наведених у члану 2. ове конвенције,

(2) Стране уговорнице обавијестиће једна другу одмах после ступања на снагу ове конвенције који органи су надлежни у смислу појединих одредаба ове конвенције.

Члан 23.

(1) Приликом примјене ове конвенције надлежни органи страна уговорница указаће бесплатну потребну међусобну помоћ.

(2) Ови органи могу, у истом циљу, прибјећи посредовању дипломатских и конзуларних представништава.

(3) Приликом примјене ове конвенције органи дипломатских и конзуларних представништава једне стране уговорнице могу непосредно и без посебног пуномоћја заступати држављане, као и правна лица и органе своје државе код органа социјалног осигурања и осталих органа друге стране уговорнице, и предузимати мјере потребне ради обезбјеђења и одржања њихових права.

Члан 24.

У вези са примјеном ове конвенције надлежни органи једне стране уговорнице могу непосредно саобраћати са надлежним органима друге стране уговорнице.

Члан 25.

Приликом примјене ове конвенције документација, укључујући и љекарске налазе, издата од стране надлежних органа једне стране уговорнице, пуноважна је за органе друге стране уговорнице. Споразумом надлежних органа страна уговорница одредиће се на који начин се документација прописана законодавством једне стране уговорнице може замијенити и потврдом надлежног органа друге стране уговорнице.

Члан 26.

Акта, документа, представке и дописи који се подносе у вези са примјеном ове конвенције могу бити састављени на било којем од службених језика једне или

друге стране уговорнице и ослобођени су свих такса, као и званичне овјере од стране дипломатских или конзуларних органа.

Члан 27.

Захтјеви, изјаве, тужбе, жалбе и други поднесци у предмету социјалног осигурања који треба да буду поднесени у одређеном року органу једне стране уговорнице, сматраће се као благовременим ако су поднесени у том року органу друге стране уговорнице. У том случају орган друге стране уговорнице доставиће одмах поменуто поднеске надлежном органу прве стране уговорнице.

Члан 28.

Дознаке новца на подручју друге стране уговорнице вршиће се сходно одредбама о неробном плаћању које буду на снази између двију страна уговорница у часу дознаке.

Члан 29.

Наплату доприноса који органу социјалног осигурања једне стране дугује обвезник доприноса који има сједиште, односно боравак на подручју друге стране уговорнице извршиће надлежни орган ове друге стране уговорнице према свом законодавству.

Члан 30.

Све тешкоће које би се појавиле приликом примјене ове конвенције рјешаваће споразумно органи страна уговорница, било писмено или путем паритетне комисије стручњака која ће бити састављена у том циљу.

Члан 31.

(1) У случају кад право заштићеног лица није спорно, али је спорно које законодавство треба примијенити, ово лице примаће аконтацију на давања док се спор не ријеши у смислу претходног члана.

(2) На исплату аконтације обавезан је орган социјалног осигурања стране уговорнице на чијем подручју заштићено лице борави. Овај орган пружаће аконтацију у висини давања на које би био обавезан према свом законодавству.

(3) Орган социјалног осигурања који буде коначно обавезан на давање накнадиће органу који је пружио аконтацију укупно исплаћени износ.

Члан 32.

(1) Пензије и инвалидине одређене прије ступања на снагу ове конвенције ће се ревидирати на захтјев корисника, односно надлежног органа. На основу

ревизије признаће се кориснику иста права каква би имао да је ова конвенција била на снази у часу одређивања права.

(2) Ако су прије ступања на снагу ове конвенције права била окончана отпремнином због недовољног стажа, а примјеном одредаба ове конвенције о сабирању времена осигурања су испуњени услови стажа за пензију, односно инвалиднину, корисник може тражити ревизију. Отпремнину ће обрачунати свака од страна уговорница према свом законодавству.

(3) Одредбе претходног става примијениће се на захтјев заштићеног лица и на случајеве који су настали прије ступања на снагу ове конвенције, а по којима није била призната пензија, инвалиднина, односно отпремнина због недовољног стажа.

(4) Захтјев за ревизију у смислу претходних ставова мора се поднијети у року од три године од дана ступања на снагу ове конвенције. Права призната на основу ревизије теку најраније од првог дана оног мјесеца који слиједи ступању на снагу ове конвенције.

Члан 33.

Овом конвенцијом не дира се у одредбе споразума између Федеративне Народне Републике Југославије и Чехословачке Републике од 11. фебруара 1956. године о регулисању отворених имовинских питања која се односе на неизмирена давања из социјалног осигурања доспјела прије 19. фебруара 1955. године.

Члан 34.

Пружање социјалне помоћи, односно социјалне пензије држављанима једне стране уговорнице који се налазе на подручју друге стране уговорнице биће ријешено посебним уговором.

Члан 35.

Ова конвенција не односи се на припаднике оружаних снага, ни на војне инвалиде и жртве рата или фашистичког терора. Заштита ових лица биће регулисана посебним уговором.

Члан 36.

(1) Ова конвенција биће ратификована, а ратификовани инструменти размијењени што је могуће прије у Прагу.

(2) Конвенција ће ступити на снагу првог дана оног мјесеца који ће слиједити размјени ратификационих инструмената.

(3) Свака страна уговорница може отказати ову конвенцију најмање шест мјесеци прије истека календарске године у којој се врши отказ. Отказ ће важити од 1. јануара сљедеће године.

(4) Ако дође до отказа ове конвенције, њене одредбе, као и одредбе споразума за њено спровођење, и даље ће се примјењивати на већ стечена права, без обзира на одредбе о ограничењима које би стране уговорнице предвидјеле у својим законодавствима за случај кад се заштићено лице налази у иностранству.

(5) У случајевима у којима су били стечени периоди осигурања (запослења) према законодавству обје стране уговорнице, али није било стечено право на давање прије дана престанка важности ове конвенције, моћи ће се примјењивати одредбе конвенције под условима који ће бити предвиђени споразумом надлежних органа страна уговорница.

Ова конвенција сачињена је у два оригинала, од којих сваки на српскохрватском језику и чешком језику, чија су оба текста једнако пуноважна.

Сачињено у Београду дана 22. маја 1957. године.

Конвенција о сарадњи на пољу социјалне политике између ФНР Југославије и Чехословачке Републике

Федеративна Народна Република Југославија и Чехословачка Република су, у жељи да развију међусобну сарадњу на пољу социјалне политике и увјерене да ће оваква сарадња служити јачању пријатељских односа између обје државе,

одлучиле да закључе Конвенцију о сарадњи на пољу социјалне политике и у том циљу су се сагласиле о сљедећем:

Члан 1.

(1) Стране уговорнице сарађиваће на пољу социјалне политике у циљу продубљења социјалног напретка, како у сопственим земљама, тако и на међународном плану.

(2) Стране уговорнице су сагласне да посебно помажу и подстичу: размјену искустава и сарадњу између надлежних органа, научних институција и друштвених организација; узајамно достављање информација и одговарајућег материјала о развоју у области социјалне политике; узајамно организовање предавања и посјета стручњака о социјалним питањима; размјену научних, стручних, статистичких и других дјела и публикација из области социјалне политике.

Члан 2.

(1) Стране уговорнице ће потпомагати узајамно старање о опоравку и лијечењу дјеце, омладине и радних људи.

(2) Ближе одредбе биће предвиђене споразумом одговарајућих органа обје стране уговорнице.

Члан 3.

Стране уговорнице ће сарађивати по питањима међународне социјалне службе, а нарочито приликом истраживања података о несталим лицима, набављања исправа и давања обавјештења, рјешења појединих питања у области личних и породичних прилика и слично.

Члан 4.

Држављани једне стране уговорнице запослени на подручју друге стране уговорнице су изједначени у погледу радног права са домаћим држављанима.

Члан 5.

(1) Држављани једне стране уговорнице који имају сталан боравак на подручју друге стране уговорнице изједначени су у погледу социјалне заштите (лијечење, новчана помоћ, смјештај у домове и слично) са домаћим држављанима.

(2) За пружену социјалну заштиту неће се тражити накнада од оне стране уговорнице чији је држављанин примао социјалну заштиту.

Члан 6.

Односи на вољу социјалног осигурања (обезбјеђења) регулисани су посебном конвенцијом.

Члан 7.

Лицима која од органа једне стране уговорнице примају пензију или друга периодична новчана давања, а нису обухваћена Конвенцијом о социјалном осигурању закљученом између ФНР Југославије и Чехословачке Републике (припадници оружаних снага, војни инвалиди, жртве рата или фашистичког терора, уживаоци социјалне помоћи - члан 34. и 35. поменуте конвенције), пружаће, за вријеме њиховог боравка на подручју друге стране уговорнице, потребну превентивну и куративну здравствену заштиту надлежни органи те стране уговорнице под истим условима и у истом обиму као и својим уживаоцима тих давања. При спровођењу овог члана примјењиваће се аналогно одговарајуће одредбе Конвенције о социјалном осигурању између ФНР Југославије и Чехословачке Републике.

Члан 8.

(1) Стране уговорнице основаће паритетну мјешовиту комисију. Свака страна уговорница именоваће три члана ове комисије. Мјешовита комисија дјеловаће као иницијативни и свјетодавни орган. Њен главни задатак биће да предлаже мјере начелне природе за спровођење ове конвенције и да припреми приједлог годишњег плана сарадње на пољу социјалне политике.

(2) Мјешовита комисија ће се по правилу састајати једном годишње и то наизмјенично у ФНР Југославији и Чехословачкој Републици. Комисија ради по пословнику који сама доноси.

(3) Мјешовита комисија може разматрати и начелна питања из области социјалног осигурања (обезбјеђења).

(4) Приједлози мјешовите комисије подлијежу одобрењу двију влада.

Члан 9.

(1) Стране уговорнице саопштиће једна другој у року од мјесец дана од дана ступања на снагу ове конвенције који су органи надлежни за њено спровођење; исто тако саопштаваће без одлагања све промјене.

(2) Надлежни органи ће непосредно међусобно саобраћати и узајамно се обавјештавати о свим мјерама предузетим ради спровођења ове конвенције.

Члан 10.

Акта, документа и други списи који се подносе у вези са примјеном ове конвенције могу бити састављени на било којем од службених језика једне или друге стране уговорнице и ослобођени су свих такса, као и званичне овјере од стране дипломатских или конзуларних органа.

Члан 11.

(1) Ова конвенција ће бити ратификована. Размјена ратификационих инструмената извршиће се у Прагу.

(2) Конвенција ће ступити на снагу тридесетог дана од дана размјене ратификационих инструмената.

(3) Свака страна уговорница може отказати ову конвенцију најмање шест мјесеци прије истека календарске године. Отказ ће ступити на снагу првог јануара идуће године.

Рађено у Београду 22.маја 1957. године у два оригинала од којих је сваки на српскохрватском и чешком језику, с тим да су оба текста подједнако вјеродостојна.

Административни споразум о спровођењу Конвенције о социјалном осигурању између ФНР Југославије и Чехословачке Републике

На основу члана 22. Конвенције о социјалном осигурању између Федеративне Народне Републике Југославије и Чехословачке Републике надлежни органи држава уговорница, и то:

Савезни завод за социјално осигурање у Београду, с једне стране, и Министарство здравља у Прагу, Државни уред за социјално обезбјеђење у Прагу

и Централни савјет синдиката - средишња управа за болесничко осигурање у Прагу, с друге стране, закључили су сљедећи Административни споразум:

I Осигурање за случај болести и материнства

Члан 1.

Начин на који се остварује право на једнократна новчана давања из осигурања за случај болести и материнства наведена у члану 8. став 1 Конвенције регулишу надлежни органи социјалног осигурања према својим законодавствима.

Члан 2.

(1) Право на периодична новчана давања из осигурања за случај болести и материнства, као и право на једнократна новчана давања из овог осигурања, наведена у члану 8. став 2 Конвенције, остварује заштићено лице код органа који спроводи његово осигурање, а то и тада ако се оно налази на подручју државе друге стране уговорнице. Ако је за остварење права потребан доказ о постојању радне неспособности или о другој чињеници која се односи на здравствено стање заштићеног лица, ову потврду ће издати надлежни лекар стране уговорнице на подручју чије државе се налази заштићено лице.

(2) Орган социјалног осигурања код кога заштићено лице остварује право на давање наведено у претходном ставу може - преко централног органа социјалног осигурања своје државе - повјерити исплату давања централном органу социјалног осигурања државе друге стране уговорнице. Ако се ради о периодичном новчаном давању може овом централном органу државе друге стране уговорнице бити повјерено да исплаћује давања за све вријеме за које заштићено лице има право на то давање.

(3) Писмено опуномоћје за исплату давања у смислу претходног става, које издаје надлежни централни орган, треба да садржи сљедеће податке:

а) број и датум,

б) презиме, име, датум рођења и адресу лица коме треба да се исплаћује давање,

ц) назив и сједиште органа који јеодлучио о признавању давања,

д) износ који треба да се исплаћује; код периодичних давања износ који треба да се исплаћује за један радни дан и вријеме за које се може најдуже исплаћивати давање.

(4) У случају када се давање исплаћује преко органа државе друге стране уговорнице, потврде о даљем трајању неспособности за рад или о другим

околностима које се тичу његовог здравственог стања подноси заштићено лице непосредно томе органу.

Члан 3.

(1) Трошкове за исплаћена давања наведена у члану 8. став 2 Конвенције обрачунаће између себе централни органи социјалног осигурања до 31. марта сваке године за прошлу календарску годину.

(2) У обрачуну ће за сваки појединачан случај бити наведено:

а) презиме, име, датум рођења и адреса лица коме су била исплаћена давања,

б) број и датум акта централног органа социјалног осигурања којим је дато овлашћење за исплату,

ц) назив и сједиште органа који је одлучио о признавању давања,

д) вријеме за које су плаћена давања,

е) укупан износ исплаћен заштићеном лицу.

(3) Централни орган социјалног осигурања који је обавезан да накнади трошкове за исплаћена давања дозначиће признати износ централном органу државе друге стране уговорнице у року од три мјесеца од дана када му је обрачун достављен.

Члан 4.

Лицима која код једне од страна уговорница имају право на бесплатна давања у натури из осигурања за случај болести и материнства (на бесплатно пружање превентивног и куративног старања) пружаће ова давања, када се налазе на подручју државе друге стране уговорнице, такође бесплатно, надлежни орган државе друге стране уговорнице по свом законодавству.

Члан 5.

(1) Давања у натури из осигурања за случај болести и материнства (превентивно и куративно старање) обухватају нарочито превентивно старање, старање у случају болести и несреће, помоћ у материнству, зубну његу, бањско лијечење и слично. Саставни дио превентивног и куративног старања је и давање лијекова, помоћних справа и ортопедских помагала и неопходни превоз, односно накнада неопходних путних и других трошкова насталих у вези са кориштењем те заштите.

(2) Давања наведена у претходном ставу припадају у пуном обиму заштићеним лицима која се трајно налазе на подручју државе друге стране уговорнице. Код привременог боравака припадају ова давања само ако је овај боравак у вези са обављањем посла.

(3) Заштићеним лицима која се привремено налазе на подручју државе друге стране уговорнице, али не у вези са обављањем свог посла, пружиће се давања у натури за случај болести и материнства (превентивно и куративно старање) бесплатно само у обиму да би се уклонила опасност по живот или оштећење здравља, односно да би се ова лица могла што прије вратити.

Члан 6.

Да би се омогућило пружање давања у смислу чланова 4. и 5. овог споразума дужно је заштићено лице да поднесе вјеродостојне доказе о томе да има право на бесплатно примање ових давања у својој држави (здравствена књижица, потврда о запослењу, доказ о праву на пензију и слично).

II Додаци на дјецу

Члан 7.

Начин на који се остварује право на дјечији додатак регулишу надлежни органи социјалног осигурања према својим законодавствима.

Члан 8.

Орган социјалног осигурања стране уговорнице државе на чијем подручју борави непосредно заштићено лице, дужан је да, на тражење органа друге стране уговорнице, који је обавезан да пружи додатке на дјецу, достави све податке који су потребни ради одлучивања о праву. Истовремено је обавезна да прати да ли код непосредно заштићеног лица и надаље постоје услови за право на додатке за дјецу. Ако наступе околности које утичу на ово право, дужан је о томе одмах обавијестити орган друге стране уговорнице који пружа давање.

III Пензијско осигурање

Члан 9.

При рјешавању о захтјевима за давање на основу сабирања периода осигурања (запослења) југословенски и чехословачки органи социјалног осигурања употребљаваће образац који ће заједнички израдити. Достављање овог обрасца другој страни уговорници замјењује подношење потребних докумената.

Члан 10.

(1) Када је захтјев поднесен у Чехословачкој, Државни уред за социјално обезбјеђење ће Савезном заводу за социјално осигурање доставити у два примјерка образац наведен у претходном члану, попуњен подацима о периодима осигурања (запослења) који се признају према чехословачком законодавству.

(2) Савезно завод за социјално осигурање уноси у споменути образац периоде осигурања (запослења) који се признају према југословенском законодавству, сабира укупно вријеме према члану 4. Конвенције, на основу тога установљава право по југословенском пропису као да је цијело вријеме било навршено у југословенском пензијском осигурању, а затим одређује износ давања сразмјерно времену осигурања (запослења) које се признаје по југословенском законодавству.

Послије тако извршеног обрачуна Савезни завод за социјално осигурање враћа Државном уреду за социјално обезбјеђење један примјерак обрасца, допуњеног подацима о периодима осигурања (запослења) који се признају по југословенском законодавству и обавјештава га о давању одређеном у смислу претходног става.

Члан 11.

По пријему обрасца од Савезног завода за социјално осигурање, Државни уред за социјално обезбјеђење одређује износ давања на који би заштићено лице имало право када би периоди, сабрани у смислу члана 4. Конвенције, били навршени искључиво по чехословачком законодавству и одређује износ давања сразмјерно времену осигурања (запослења) које се признаје по чехословачком законодавству.

Члан 12.

(1) Државни уред за социјално обезбјеђење сопштава подносиоцу захтјева одлуке органа обје стране уговорнице о давањима израчунатим на основу одредаба Конвенције.

(3) У саопштењу ће подносиоца захтјева обавијестити о томе како треба поднијети жалбу (тужбу) према законодавствима обје стране уговорнице.

(4) Препис овог саопштења доставља Државни уред за социјално обезбјеђење Савезном заводу за социјално осигурање.

Члан 13.

(1) Када је захтије поднесен у Југославији, Савезно завод за социјално осигурање ће Државном уреду за социјално обезбјеђење доставити у два примјерка образац наведен у члану 9. овог споразума, попуњен подацима о периодима осигурања (запослења) који се признају према југословенском законодавству.

(2) Државни уред за социјално обезбјеђење уноси у поменути образац периоде осигурања (запослења) који се признају према чехословачком законодавства, сабира укупно вријеме према члану 4. Конвенције, на основу тога установљава право по чехословачком законодавству као да је цијело вријеме било навршено у чехословачком пензијском осигурању, а затим одређује износ давања сразмјерно времену осигурања (запослења) које се признаје по чехословачком законодавству.

(3) Послије тако извршеног обрачуна Државни уред за социјално обезбјеђење враћа Савезном заводу за социјално осигурање један примјерак обрасца допуњеног подацима о периодима осигурања (запослења) који се признају по чехословачком законодавству и обавјештава га о давању одређеном у смислу претходног става.

Члан 14.

По пријему обрасца од Државног уреда за социјално обезбјеђење надлежни југословенски орган за социјално осигурање одређује износ давања на који би заштићено лице имало право када би периоди, сабрани у смислу члана 4. Конвенције, били навршени искључиво по југословенском законодавству и одређује износ давања сразмјерно времену осигурања (запослења) које се признаје по југословенском законодавству.

Члан 15.

(1) Савезно завод за социјално осигурање сопштава подносиоцу захтјева одлуке органа обје стране уговорнице о давањима израчунатим на основу одредаба Конвенције.

(2) У саопштењу ће подносиоца захтјева обавијестити о томе како треба поднијети жалбу (тужбу) према законодавствима обје стране уговорнице.

(3) Препис овог саопштења доставља Савезни завод за социјално осигурање Државном уреду за социјално обезбјеђење.

Члан 16.

Одредбе члана 27. Конвенције примјењиваће се и на заштићена лица настањена у Чехословачкој која траже само давања из југословенског пензијског осигурања, односно на заштићена лица настањена у Југославији која траже само давања из чехословачког пензијског осигурања.

Члан 17.

(1) Дознаку новчаних давања врши орган социјалног осигурања једне стране уговорнице непосредно и корисницима који бораве на подручју државе друге стране уговорнице. Само прва дознака ових давања вршиће се преко органа социјалног осигурања друге стране уговорнице.

(2) Државни уред за социјално обезбјеђење достављаће Савезном заводу за социјално осигурање списак лица којима дозначује давања у Југославији и навешће у овом списку:

- а) презиме, име и адресу корисника (примаоца давања),
- б) врсту и износ давања и датум од када се врши исплата,
- ц) околности које треба пратити и у којим роковима.

(3) Савезни завод за социјално осигурање достављаће Државном уреду за социјално обезбјеђење списак лица којима дозначује давања у Чехословачкој, са подацима наведеним у претходном ставу.

(4) Ови спискови ће се узајамно допуњавати уколико дође до измјене.

Члан 18.

(1) Ако је потребно да се докаже трајање права на давање подношењем потврде о запослењу, школовању и слично, документа о тим чињеницама прикупља у Југославији Савезни завод за социјално осигурање, а у Чехословачкој Државни уред за социјално обезбјеђење и достављају их један другом на крају сваке године. Кад орган социјалног осигурања мјеста боравка уживаоца установи да више не постоје услови за даљу исплату давања, обавијестиће одмах о томе орган социјалног осигурања друге стране уговорнице.

(2) Савезни завод за социјално осигурање и Државни уред за социјално обезбјеђење могу се споразумјети да слање напријед наведених докумената замијене својим потврдама о томе да корисници и даље испуњавају услове за права на давања.

Члан 19.

При утврђивању степена инвалидности и других чињеница које утичу на права из пензијског осигурања пружаће надлежни органи узајамну потребну помоћ.

Члан 20.

(1) Административну и љекарску контролу над уживаоцима давања из југословенског пензијског осигурања, настањеним у Чехословачкој, врши Државни уред за социјално обезбјеђење.

(2) Административну и љекарску контролу над уживаоцима давања из чехословачког пензијског осигурања, настањеним у Југославији, врши Савезни завод за социјално осигурање.

(3) Љекарска контрола биће спроведена само на тражење органа социјалног осигурања који исплаћује давање.

Члан 21.

Све трошкове у вези са пружањем узајамне помоћи, укључујући трошкове настале спровођењем љекарске и административне контроле уживаоца, сnose органи страна уговорница који пружају помоћ.

Овај споразум ступа на снагу истовремено са Конвенцијом.

Овај споразум сачињен је у два оригинала од којих сваки на српскохрватском и чешком језику, чија су оба текста једнако пуноважна.

У Београду, дана 22. маја 1957. године